

BOSNA I HERCEGOVINA
MINISTARSTVO FINANSIJA/
FINANSIJA I TREZORA

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА
И ТРЕЗОРА

BOSNIA AND HERZEGOVINA
MINISTRY OF FINANCE
AND TREASURY

БУЏЕТ ЗА ГРАЂАНЕ

Министарства финансија и
трезора Босне и Херцеговине

2023

БУЏЕТ ЗА ГРАЂАНЕ

Министарства финансија и
трезора Босне и Херцеговине

2023

Поштовани грађани и грађанке,

Пред вама се налази прво издање документа „Буџет за грађане Министарства финансија и трезора БиХ за 2023. годину“, као илустровани водич који на јасан и једноставан начин приказује како се прикупља и троши новац из Буџета Министарства финансија и трезора БиХ.

Жеља нам је да покретањем ове активности постанемо још отворенији, транспарентнији и одговорнији према грађанима по питању планирања, управљања и кориштења финансијских средстава.

Сврха овог документа је да јавности омогући бољи увид и разумијевање начина на који Министарство планира, распоређује и троши јавна средства из буџета. Имајући у виду да новац који долази у буџет потиче од пореских обвезника, наша је обавеза да њиме располажемо у најбољем интересу свих грађана Босне и Херцеговине те да представимо јасне и разумљиве податке о изворима прикупљеног новца и његовом трошењу.

Документ је намијењен свим лицима које желе да буду обавијештене о плановима Министарства, као и свима онима који желе да прате трошење новца при реализацији постављених циљева.

Искрено се надам да ће овај документ пружити одговоре на кључна питања у вези Буџета Министарства, али и покренути што већи број актера да изнесу своја мишљења и сугестије који ће бити основа за припрему Буџета за грађане у наредном периоду.

Отворени смо за значајније учешће грађана/грађанки у буџетском процесу у припреми будућих докумената „Буџета за грађане“ и поред уставних ограничења у структури буџета институција БиХ. Желимо креирати приступачнији и разумљивији буџет, јер је и то једна од полазних претпоставки унапређења управљања јавним финансијама.

Радујемо се сарадњи у наредном периоду.

Срдачан поздрав,

МИНИСТАР

Др Зоран Тегелтија

Новац којим располажу институције власти на свим нивоима у својим **буџетима** је новац грађана. Приходи власти долазе од грађана кроз порезе и плаћање разних такси и накнада. Поред овога, приходи долазе од **концесија** за искориштавање ресурса који су дио заједничке баштине па припадају свим грађанима. Чак и када приходи долазе од кредита, грађани су ти који ће их морати отплатити на крају. Институције власти су одговорне за средства у оквиру буџета те одлучују у име грађана о расподјели прикупљених средстава за различите намјене.

Имајући у виду да је буџет и одраз **јавних политика**, јасно је због чега у земљама с развијеном демократском културом постоји значајан интерес јавности за бројна питања која се тичу буџета. Грађани желе знати и одлучивати о томе како ће се трошити њихов новац. При том је основни предуслов за учествовање грађана у процесу одлучивања о буџету њихова информисаност. У складу с тим, задатак органа власти је да осигура јавност рада и пружи информације о свим битним питањима у процесу креирања, усвајања и извршавања буџета.

Буџет за грађане је документ који сажима и појашњава основне информације из буџета. То је извјештај, представљен у приступачном формату, који користи једноставан и јасан језик који грађани могу разумјети. Ако су у стању разумјети, грађани онда могу остваривати своја грађанска права у демократији – они могу постављати питања која осигуравају да власт објашњава оно што ради у њихово име.

Буџет

акт којим се предвиђају сви приходи и расходи у једној години.

Концесија

дозвола власти која се даје правним или физичким лицима за обављање одређене дјелатности по унапријед утврђеним условима.

Јавна политика

план или смјер дјеловања институција власти.

Буџет за грађане

поједностављен и илустровани приказ одређених дијелова званичног Буџета.

Подручје рада

- Министарство извршава законе и друге прописе њиховом непосредном примјеном, рјешавањем управних предмета у управном поступку, обављањем управног надзора и обављањем других управних послова из подручја своје надлежности.
- Министарство припрема и предлаже Савјету министара Босне и Херцеговине и Парламентарној скупштини Босне и Херцеговине законе и друге прописе и опште акте из своје надлежности и обавља друге послове одређене посебним законима и другим прописима.
- Министарство припрема и предлаже Савјету министара Босне и Херцеговине и Парламентарној скупштини Босне и Херцеговине, анализе, извјештаје, информације о стању у областима и активностима што их подузима из надлежности Министарства.
- Министарство прати стање у областима и активностима из своје надлежности, а нарочито у погледу извршења закона и других прописа, предузима мјере за које има овлаштења или даје препоруке надлежним органима ради извршења закона и других прописа.

Циљеви

Стратешки циљ

- Макроекономска стабилност

Средњорочни циљ

- Стабилан и транспарентан систем финансирања БиХ, управљање и контрола јавним финансијама и испуњење међународних финансијских обавеза

Специфични циљеви

- Развијање ефективних политика и система за управљање и контролу финансирања институција БиХ
- Унапређење система управљања јавним дугом и усклађености екстерног финансирања са потребама БиХ
- Унапређење фискалне политике и развој система управљања имовином у власништву институција БиХ
- Развијање ефективних политика и система за финансијско планирање развоја и за управљање пред-приступном помоћи ЕУ

Надлежности

Министарство је надлежно за:

- Принципе пореске политике, такси и прописа;
- Односе с међународним и домаћим финансијским институцијама;
- Припремање уговора, споразума и дугих аката којим БиХ преузима, зајмовне и друге финансијске обавезе с другим земљама и међународним организацијама;
- Планирање и управљање дугом БиХ, извршавање међународних финансијских обавеза;
- Политику новог задуживања у земљи и иностранству;
- Припрему буџета БиХ и завршног рачуна БиХ;
- Координисање активности за осигурање буџетских средстава БиХ;
- Извршавање буџета БиХ и старање о финансирању институција БиХ;
- Вођење активности о сукцесији имовине бивше СФРЈ;
- Банкарске прописе који се односе на функционисање Централне банке БиХ;
- Управљање имовином у власништву институција БиХ;
- Компилирање, дистрибуирање и објављивање консолидација општих владиних фискалних података;
- Координисање међународне економске помоћи БиХ, изузев дијела који се односи на помоћ Европске уније;
- Уређење унутрашње контроле буџетских корисника у складу са међународно признатим стандардима унутрашње контроле, као и за давање смјерница за успостављање и одржавање система унутрашње контроле;
- Развој, руковођење и координацију унутрашње ревизије у институцијама Босне и Херцеговине;

Правни основ

Устав БиХ, Закон о министарствима и другим органима управе, Закон о управи, Закон о државној служби у институцијама БиХ, Закон о раду у институцијама БиХ, Закон о јавним набавкама, Закон о финансирању институција БиХ, Закон о платама и накнадама у институцијама БиХ, Закон о буџету институција БиХ, Закон о интерној ревизији институција Босне и Херцеговине, Закон о задуживању, дугу и гаранцијама БиХ; Закон о поступку закључивања и извршавања међународних уговора, Споразум о питањима сукцесије бивше СФРЈ; Оквирни споразум о правилима сарадње између Европске комисије и БиХ која се односе на финансијску помоћ ЕУ-а Босни и Херцеговини путем ИПА-е

Буџетски календар и буџетски процес

Буџетски календар је прописан Законом о финансирању институција Босне и Херцеговине и њиме се дефинишу активности које су битне у вези с припремом и доношењем Буџета. Тако је дефинисана временска динамика и одговорност појединачних институција у вези с припремом доношења званичног Буџета.

Буџетски процес се заснива на прописаним активностима свих учесника у процесу припреме и усвајања Буџета институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине, те извршења, извјештавања и контроле.

Буџетски процес започиње у јануару када Министарство финансија и трезора до 31. у мјесецу свим буџетским корисницима доставља буџетску инструкцију с буџетским календаром за припрему **Документа оквирног буџета (ДОБ)**.

Буџетски процес

процес који обухвата припрему и усвајање буџета, његово извршавање, извјештавање и контролу.

Документ оквирног буџета (ДОБ)

пројекција трогодишњих прихода и расхода односно средњорочна пројекција буџета.

31. јануар

Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине буџетским корисницима доставља буџетске инструкције с буџетским календаром за припрему Документа оквирног буџета и годишњег буџета.

31. март

Дирекција за економско планирање има обавезу изградити нацрт макроекономских пројекција за текућу и три наредне године.

15. април

Одјељење за макроекономске анализе Управног одбора Управе за индиректно опорезивање припрема нацрт пројекција прихода од индиректних пореза за текућу и три наредне године. Буџетски корисници достављају табеле прегледа приоритета Министарству финансија и трезора Босне и Херцеговине.

15. јуни

Министарство финансија и трезора доставља Документ оквирног буџета Савјету министара на усвајање.

30. јуни

Савјет министара усваја Документ оквирног буџета.

1. јули

Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине доставља буџетским корисницима Инструкцију за припрему захтјева за буџет следеће године.

1. август

Буџетски корисници достављају захтјеве за буџет следеће године.

1. октобар

Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине, након обављених консултација с буџетским корисницима, подноси Савјету министара Босне и Херцеговине Нацрт Закона о буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за наредну годину.

15. октобар

Савјет министара има обавезу Предсједништву Босне и Херцеговине поднијети Нацрт Закона о буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за наредну годину.

1. новембар

Предсједништво БиХ дужно је поднијети за наредну годину Приједлог Закона о буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза БиХ Парламентарној скупштини Босне и Херцеговине.

31. децембар

Парламентарна ску-пштина БиХ разматра Приједлог Закона о буџету који подноси Предсједништво Босне и Херцеговине, и у складу са властитим пословником усваја Закон о буџету

Структура расхода

Буџет Министарства финансија и трезора Босне и Херцеговине за 2023. годину износи **13.771.000 КМ** са сљедећом структуром расхода:

ЛИНИЈСКИ-ПО ВРСТИ РАСХОДА

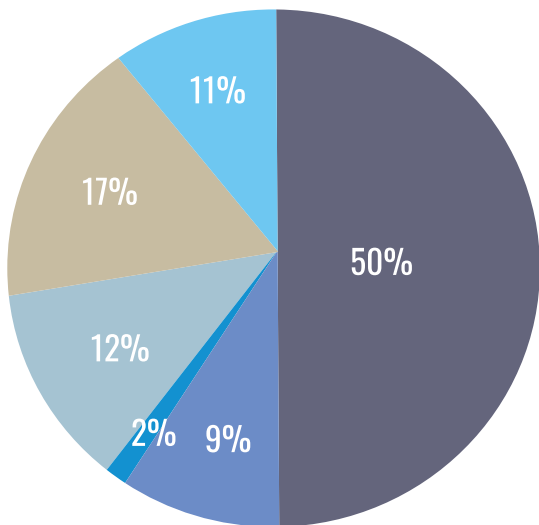
ПРОГРАМСКО-ПРОЈЕКТНА СТРУКТУРА РАСХОДА

Програми	Износ	Проценат (%)
Политике и системи за управљање и контролу финансирања институција БиХ	8.147.000	59,16
Управљање јавним дугом и односи са финансијским институцијама	2.178.000	15,82
Фискална политика и управљање имовином	1.648.000	11,97
Финансијско планирање развоја, координација међународне помоћи и управљање пред-приступном помоћи Европске уније	1.798.000	13,06
УКУПНО	13.771.000	100,00

СТРУКТУРА РАСХОДА ПО ЕКОНОМСКИМ КАТЕГОРИЈАМА

Текући издаци	12.318.000 KM
Бруто плате и накнаде	6.743.000
Накнаде трошкова запослених и скупштинских заступника	1.172.000
Путни трошкови	272.000
Издаци телефонских и поштанских услуга (ПТТ)	91.000
Набавка материјала	48.000
Издаци за услуге превоза и горива	63.000
Изнајмљивање имовине и опреме	3.000
Издаци за текуће одржавање	1.594.000
Издаци осигурања и банкарских услуга и услуга платног промета	9.000
Уговорене и друге посебне услуге	2.323.000
Издаци за набавку сталних средстава	1.453.000 KM
Набавка опреме	697.000
Набавка сталних средстава у облику права	756.000
УКУПНО	13.771.000 KM

Структура расхода 2023

- Бруто плате и накнаде
- Накнаде трошкова запослених и скупштинских заступника
- Путни трошкови
- Издаци за текуће одржавање
- Уговорене и друге посебне услуге
- Набавка опреме

Највећи удио буџетских средстава код Министарства финансија и трезора БиХ се односи на Бруто плате и накнаде (50%). Остали расходи односе се на издатке у вези с потребама за несметано функционисање Министарства, што укључује и два вишегодишња пројекта:

- Пројекат надоградње Информационог система финансијског пословања Модулом „Управљање људским потенцијалима“ и Модулом „Централизовани обрачун и исплата плата“ у износу од 1.200.000 KM
- Пројекат надоградње Информационог система финансијског пословања Модулом управљања поступком припреме буџетом у износу од 855.000 KM

Министарство финансија и трезора у оквиру набавке опреме планирало је набавку два возила, набавку рачунара и лаптопа, сервера и мрежне опреме. У оквиру сталних средстава у облику права планиране су check point лиценце, Oracle и Ocean лиценце.

Број запослених Министарства финансија и трезора БиХ одобрен Буџетом износи 173.

COFOG класификација

Према COFOG квалификацији цјелокупна средства Министарства финансија и трезора БиХ односе не на Опште јавне услуге - Извршни и законодавни органи, финансијски и фискални послови, вањски послови.

COFOG класификација

Класификацију владиних функција (COFOG – Classification of the Functions of the Government) објавило је Одјељење за статистику Уједињених нација и односи се на средства из буџета разврстана по намјени за коју се троше.

ПРОГРАМСКЕ АКТИВНОСТИ

Политике и системи за управљање и контролу финансирања институција БиХ

- Припрема, анализа и контрола извршења буџета за буџет институција БиХ
- Управљање трезорским операцијама у институцијама БиХ у складу са ЕУ стандардима (Сектор за трезорско пословање)
- Интерна ревизија (Централна јединица за интерну ревизију)
- Управљачка активност и активности подршке (Кабинет министра, Кабинет замјеника министра, Секретар Министарства и Сектор за правне, кадровске, опште и финансијске послове)*

Број запослених на програму: 67
Одобрени буџет: 8.147.000 КМ

Управљање јавним дугом и односи са финансијским институцијама

- Систем управљања јавним дугом (Сектор за јавни дуг)
- Односи са финансијским институцијама (Сектор за односе са финансијским институцијама)
- Управљачка активност и активности подршке (Кабинет министра, Кабинет замјеника министра, Секретар Министарства и Сектор за правне, кадровске, опште и финансијске послове)*

Број запослених на програму: 44
Одобрени буџет: 2.178.000 КМ

Фискална политика и управљање имовином

- Фискални прописи, политика опорезивања по међународним споразумима и међународна сарадња у области пореза (Сектор за фискалне послове)
- Управљање имовином у власништву институција БиХ и координација процеса сукцесије бивше СФРЈ (Сектор за сукцесију имовину бивше СФРЈ и управљање имовином БиХ)
- Управљачка активност и активности подршке (Кабинет министра, Кабинет замјеника министра, Секретар Министарства и Сектор за правне, кадровске, опште и финансијске послове)*

Број запослених на програму: 29
Одобрени буџет: 1.648.000 КМ

Финансијско планирање развоја, координација међународне помоћи и управљање пред-приступном помоћи Европске уније

- Управљање јавним инвестицијама, средњорочно планирање и координација међународне помоћи (Сектор за координацију међународне економске помоћи)
- Координација и управљање пред-приступном помоћи ЕУ (Сектор за финансирање програма и пројеката помоћи Европске уније)
- Управљачка активност и активности подршке (Кабинет министра, Кабинет замјеника министра, Секретар Министарства и Сектор за правне, кадровске, опште и финансијске послове*)

Број запослених на програму: 33
Одобрени буџет: 1.798.000 КМ

Управљачка активност и активности подршке (Кабинет министра, Кабинет замјеника министра, Секретар Министарства и Сектор за правне, кадровске, опште и финансијске послове) су распоређена на сва 4 програма у једнаким износима.

Име и презиме

Адреса

E-mail

Организација/
Институција

Питања, примједбе и приједлоге можете написати на полеђини обрасца.

Име и презиме

Адреса

E-mail

Организација/
Институција

Питања, примједбе и приједлоге можете написати на полеђини обрасца.

ПИТАЊА, КОМЕНТАРИ И СУГЕСТИЈЕ

Поштовани, ако имате питање, коментар или сугестију у вези са припремом и представљањем „Буџета за грађане“, можете искористити припремљене обрасце, скинути их и послати поштом на адресу:

Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине
(Кабинет министра - Односи с јавношћу),
Трг Босне и Херцеговине 1, 71000 Сарајево.

Питања, коментаре и сугестије можете послати и путем електронске поште:
trezorbih@mft.gov.ba.

С поштовањем,
Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине

БУЏЕТ ЗА ГРАЂАНЕ

Министарства финансија и
трезора Босне и Херцеговине

2023